

Opinia

o stanie zdrowotności z uwzględnieniem wykonania niezbędnego zakresu prac pielęgnacyjnych na dwóch pomnikach przyrody rosnących w Parku Zdrojowym w Kudowie Zdroju:

- jesioną wyniosłego i
- buka pospolitego

Wykonał: mgr inż. Lesław Chudzyński

Lesław Chudzyński

mgr inż. LESŁAW CHUDZYŃSKI
biegły Ministra Środowiska nr 0275/98
w zakresie ochrony przyrody
51-676 Wrocław, ul. Okrzei 30/2
tel. 665 775 507

Wrocław, październik 2023r.

Opracowanie niniejsze zostało wykonane na podstawie Umowy o Dzieło nr IROŚ.032.2.58.2023 z dnia 07.09.2023r.

Do analizy zostały wytypowane przez Zleceniodawcę dwa rosnące w Parku Zdrojowym drzewa – pomniki przyrody ustanowione Rozporządzeniem nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008r w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Dolnośl. Nr 221, poz. 2494 z 2008r).

Opinię wykonano przyjmując podział na sektory i numery inwentaryzacyjne drzew z „Aktualizacji gospodarki drzewostanem dla Parku Zdrojowego w Kudowie Zdroju” wykonanej w 2011r. przez Lesława Chudzyńskiego.

W ramach prac terenowych wykonano pomiary i opisy stanu zdrowotnego drzew a następnie wydano zalecenia co do zakresu niezbędnych prac pielęgnacyjnych. Pomiary obwodu pnia w pierśnicy (w cm) oraz rzutu korony (w m) wykonano taśmą mierniczą. Wysokość drzew zmierzono hysometrem Suunto, a sondażowe wiercenia na buku wykonano świdrem przyrostowym Presslera.

Wiek drzew wyliczono stosując wskaźniki przyrostu drzew pomnikowych dla poszczególnych gatunków opracowane przez Lesława Chudzyńskiego dla Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody we Wrocławiu.

Przedstawiony zakres prac pielęgnacyjnych na drzewach winien być zaopiniowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a prace powinna wykonywać specjalistyczna firma pod nadzorem osoby uprawnionej.

1. Oznakowany pomnik przyrody jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) rośnie na skwerze w sektorze I Parku Zdrojowego, przy ul. Zdrojowej i oznaczony jest numerem inwentaryzacyjnym 220. Jesiony wyniosłe należą do gatunków długowiecznych, żyją do 300 a wyjątkowo 400 lat.

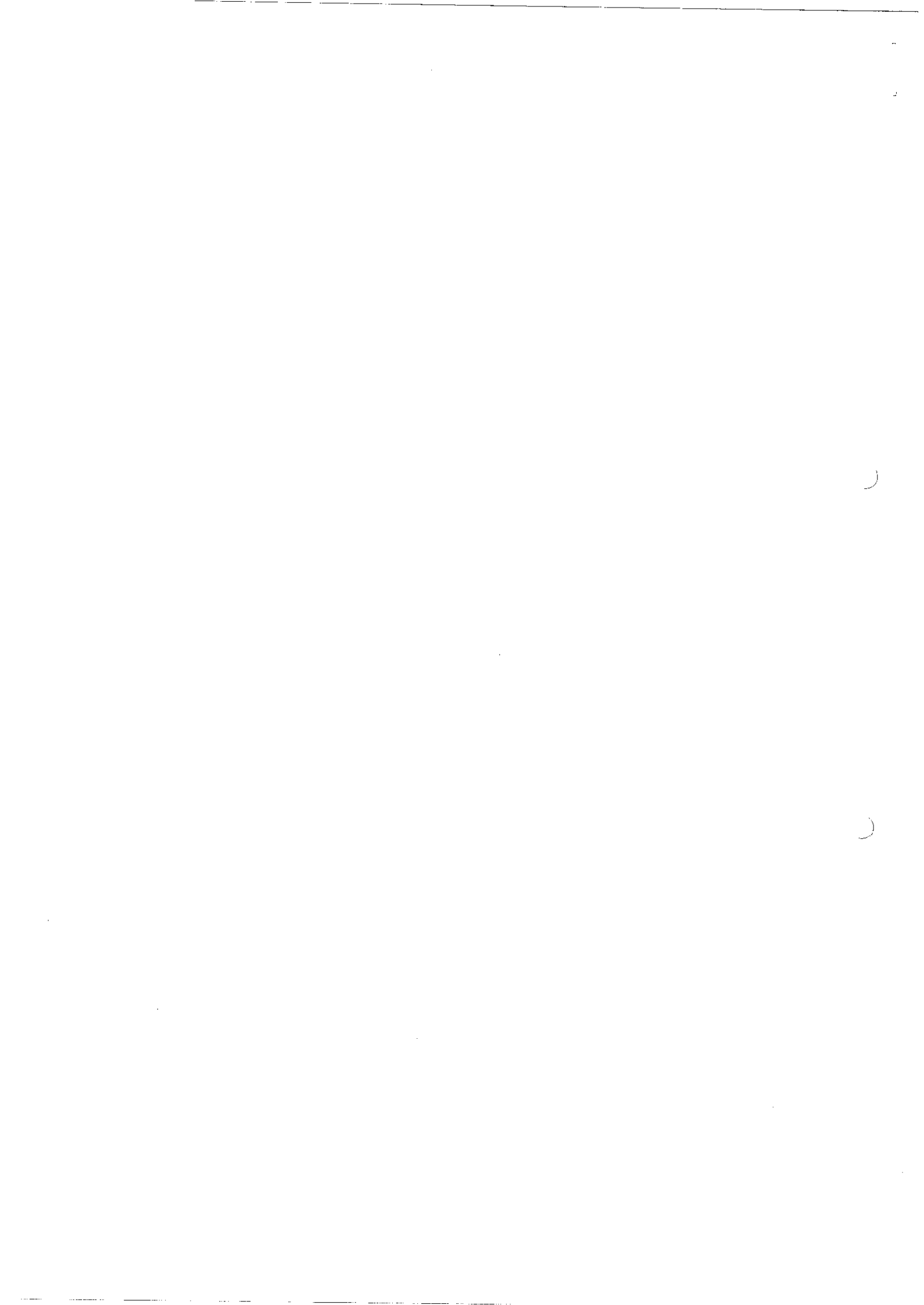
Drzewo posiada następujące parametry:

- obwód pnia w pierśnicy - 620 cm;
- wysokość – 30 m;
- korona nieregularna i nierównomierna o rozpiętości – 25 m x 22 m;
- wiek – 330 lat.

Drzewo rośnie na skwerze przy ul. Zdrojowej. Skwer został obsadzony krzewami i roślinami okrywowymi. Na części terenu zamontowany został system nawadniający dla posadzonych roślin, co częściowo poprawiło warunki bytowe drzewa. Na pniu widoczne zakallusowane ślady po obciętych konarach świadczące o dużej żywotności drzewa. Korona nieregularna i nierównomierna z obcięzonymi konarami od strony ulicy oraz przycięzonymi od budynku i tarasu restauracji. U podstawy korony, pomiędzy dwoma głównymi przewodnikami występuje ubytek wgłębny kieszeniowy. W koronie, na głównych konarach liczne pionowe odrosty obciążające konary, oraz 20% gruby i drobny posusz, co świadczy o okresowym braku wody w wyższych partiach korony drzewa. Konary w koronie są zabezpieczone przed rozłamaniem 9 wiązaniami typu Cobra, których atesty straciły już ważność (10 lat), oraz 4 wiązaniami typu Gefa, założonymi w 2016 roku, głównie przy pniu celem zabezpieczenia konarów głównych przed wyłamaniem.

Zalecenia:

- zdjąć posusz;
- obniżyć i skorygować koronę przez obcięzcie całych gałęzi z posuszem powyżej 60%, szczególnie nad ulicą i ciągiem pieszym;
- wyciąć pionowe odrosty, pozostawiając jedynie kilka mogących utworzyć nowe gałęzie;

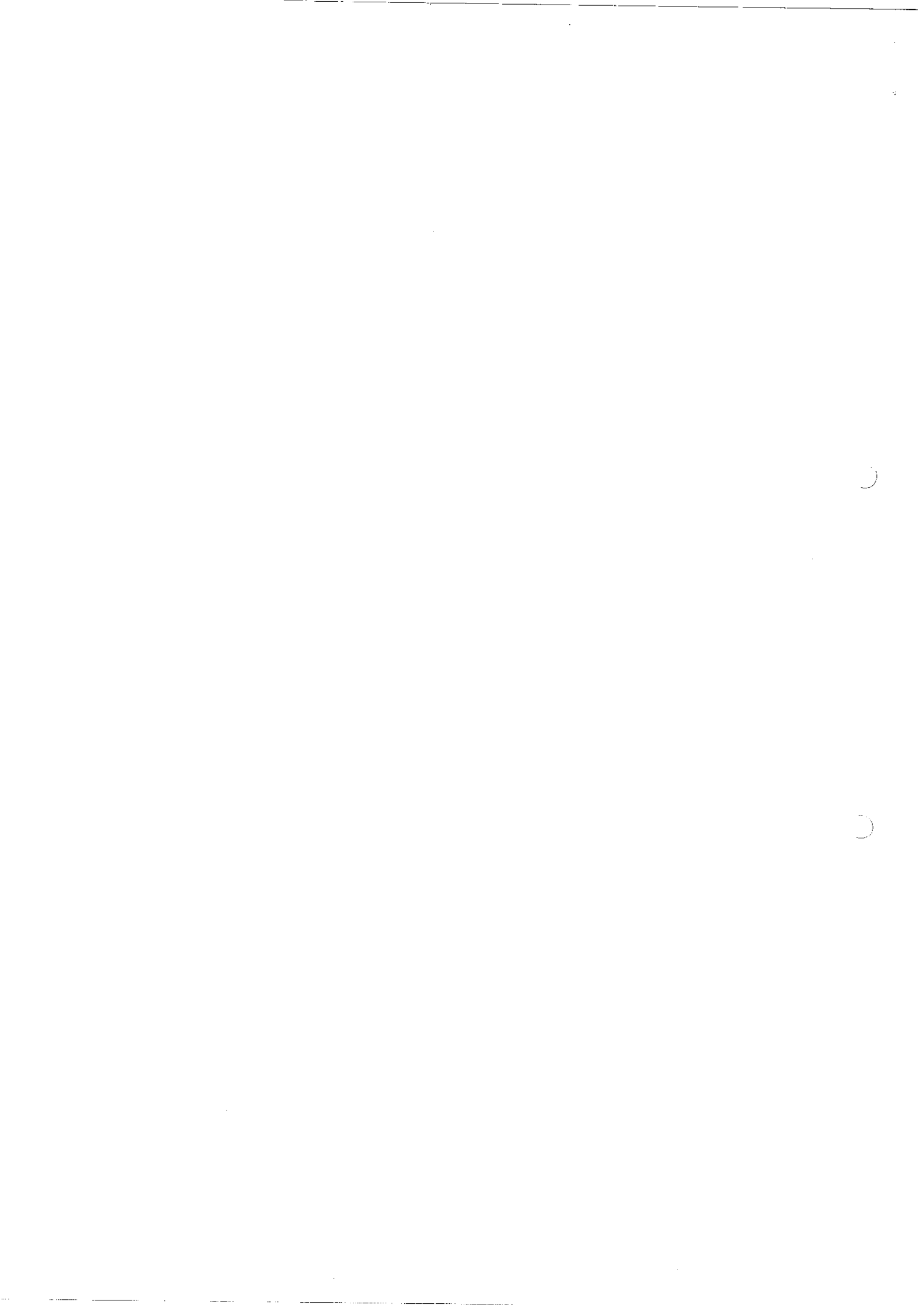
- wymienić stare wiązania na nowe z uwzględnieniem ich wytrzymałości w stosunku do wagi konarów, oraz założyć 3 nowe od strony wschodniej spinające ze sobą konary, na których wiszą konary niższego piętra;
- rozbudować system nawodnienia na terenie skweru w pasie 2 m zasięgu rzutu korony.

2. Nieoznakowany pomnik przyrody buk pospolity odm. purpurowa (*Fagus sylvatica Atropunicea*) rośnie jako soliter na polanie krajobrazowej w sektorze II w Parku Zdrowym i jest oznaczony numerem inwentaryzacyjnym 121. Buki należą do gatunków długowiecznych, żyją do 400 a wyjątkowo 500 lat.

Drzewo posiada następujące parametry:

- obwód pnia w pierśnicy – 430 cm;
- wysokość – 34 m;
- rozpiętość korony – 16 m;
- wiek – 300 lat.

Soliterowe drzewo rośnie na polanie krajobrazowej w odległości 12 m od alejki parkowej. Na pniu widoczne zakallusowane ślady po obciętych konarach, a od strony NNW zabliźniona listwa mrozowa. W szyi korzeniowej od strony NNW ubytki wgłębne szczelinowe o gł. 20 cm., oraz 5-letnie owocniki hubiaka pospolitego (*Fomes fomentarius*). Zakażenie drzewa hubiakem nastąpiło poprzez obłamany najniższy konar od strony SSE, na którym występują liczne owocniki hubiaka – huba. Hubiak pospolity jest saprotrofem i pasożytem słabości atakującym drzewa stare i osłabione. Hubiak pospolity, pyłac zarodnikami w maju-czerwcu, infekuje poprzez rany (obłamane konary, uszkodzenia mechaniczne pnia) głównie brzozy i buki, ale też i inne gatunki liściaste. Grzybnia hubiaka wywołuje białą zgniliznę drewna rozszerzającą się w dół pnia, co osłabia wytrzymałość mechaniczną pnia drzewa i może doprowadzić do jego wywrócenia. Na pniu w szyi korzeniowej wykonano dwa odwierty próbne za pomocą świdra przyrostowego Presslera – od strony NNW między owocnikami hubiaka i od strony SSE pod zainfekowanym konarem. Nie stwierdzono występowania białej zgnilizny drewna. Korona regularna ale nierównomierna - bardziej rozbudowana od strony wschodniej, co przy przeważających wiatrach zachodnich może spowodować ewentualne wywrócenie się drzewa na polanę a nie w stronę alejki spacerowej. W koronie

połamane konary oraz posusz drobny i gruby 20%. Od strony alejki spacerowej założono w strzałkę dwa wiązania typu Cobra (obecnie z nieaktualnym atestem).

Zalecenia:

- zdjąć posusz;
- przyciąć połamane konary;
- Wymienić stare wiązania na nowe z uwzględnieniem ich wytrzymałości w stosunku do wagi konarów;
- zlecić wykonanie przestrzennej tomografii akustycznej pnia celem określenia stopnia i zasięgu deprecjacji drewna.
- posadzić obok jako soliter drzewo tego samego gatunku i odmiany jako kontynuację historycznego układu krajobrazowego.

mgr inż. LESŁAW CHUDZYŃSKI
biegły Ministra Środowiska nr 0275/98
w zakresie ochrony przyrody
51-676 Wrocław, ul. Okrzei 30/2
tel. 665 775 507

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the lower-left quadrant of the page.